Cena egz. 10 gr.

KURJER ZACHODNI »ISKRA«

ROK XXIX | Czwartek 10 listopada 1938 r. | Nr. 309

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego 4. Telef.: Red. 61064, Adm. 61073 | P.K.O. 302.712 | Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu i przesyłką pocztową 2.50 zł.

Odrzucony projekt podziału Palestyny

na państwa: arabskie i żydowskie

LONDYN, 9.11 (PAT). Na podstawie raportu, opracowanego przez komisję która badała sprawę podziału Palestyny, **rząd brytyjski wystąpił z nowymi propozycjami.** Dwoma głównymi punktami tych propozycyj są: **Porzucenie projektu podziału Palestyny i zwołanie konferencji okrągłego stołu w Londynie.**

Raport komisji podziału Palestyny w konkluzji stwierdza, iż **komisja nie może zalecać granic, które dawałyby widoki ewentualnego powstania zdolnych do samoistnego bytu państw — arabskiego i żydowskiego.**

Oświadczenie rządu brytyjskiego, załączone do raportu komisji, m. in. zaznacza, że czterech członków komisji jednomyślnie wypowiedziało się przeciwko przyjęciu planu podziału, opracowanego przez komisję królewską.

Rząd brytyjski, po dokładnym zbadaniu raportu komisji podziału Palestyny, przyszedł do wniosku, iż polityczne, administracyjne i finansowe trudności, związane z projektem stworzenia niezależnego państwa arabskiego i żydowskiego w ramach Palestyny, są tak wielkie, iż takie rozwiązanie zagadnienia jest niewykonalne.

Ze względu na to rząd brytyjski będzie w dalszym ciągu ponosił odpowiedzialność za sprawowanie rządów w całej Palestynie. Oczywistym jest, iż najpewniejszą podstawą pokoju i postępu w Palestynie byłoby porozumienie pomiędzy Arabami i Żydami. Rząd brytyjski będzie przedewszystkim czynił wysiłki w celu doprowadzenia do takiego porozumienia. W tym celu rząd brytyjski zamierza niezwłocznie zaprosić przedstawicieli Arabów palestyńskich sąsiednich państw z jednej strony oraz przedstawicieli agencji żydowskiej z drugiej strony, by możliwie najszybciej **odbyli narady w Londynie w sprawie przyszłej polityki, obejmującej również i sprawę imigracji do Palestyny.** Co się tyczy przedstawicieli Arabów palestyńskich, rząd brytyjski musi zastrzec sobie prawo odmowy przyjęcia tych przywódców arabskich, którzy uważani są, jako odpowiedzialni za kampanię, nawołującą do morderstwa i gwałtu.

Rząd brytyjski żywi nadzieję, iż rozmowy londyńskie mogą przyczynić się do porozumienia co do przyszłej polityki, dotyczącej Palestyny. Przywiązuje on duże znaczenie do tego, **by decyzje zapadły jak najszybciej.** Gdyby rozmowy londyńskie nie doprowadziły do porozumienia w krótkim czasie, rząd brytyjski powziąłby sam decyzję na podstawie zbadania zagadnienia i wyników dyskusji londyńskiej, ogłaszając, jaką politykę zamierza stosować. Zastanawiając się nad ustaleniem swej polityki, rząd brytyjski będzie miał stale na uwadze charakter międzynarodowy mandatu, jaki mu powierzono oraz zobowiązania, istniejące pod tym względem.

Aktywność Niemiec

NA WSCHODZIE

Specjalny korespondent „Daily Telegraphu" nadsyła z Jerozolimy niezwykłe informacje o działalności niemieckiej w Iraku i Syrii. M. in. Niemcy budują drogę między Irakiem i Syrią, jako ogniwo drogi z Berlina do Bagdadu. Poza tym Niemcy ubiegają się o koncesję na eksploatację ropy naftowej w południowym Iraku. Równocześnie agenci niemieccy utrzymują bliższe stosunki z przywódcami arabskimi, a w pierwszym rzędzie — z Mufftim jerozolimskim, przebywającym na wygnaniu w Damaszku, i kierują antyangielską i antyfrancuską propagandą panarabską na Bliskim Wschodzie.

Interwencja u Rządu polskiego

w sprawie poparcia ludności Rusi podkarpackiej

WARSZAWA, 9.11 (PAT). Naczelne związki emigracji karpatoruskiej w Cleveland i Akron (St. Zj.), występując w imieniu 90 tys. karpatorusinów, zrzeszonych w organizacjach lokalnych 22 miast St. Zjedn., wystąpiły w drodze telegraficznej do rządu polskiego z prośbą o **poparcie ludności Rusi Podkarpackiej** w jej wysiłkach uwolnienia się spod jarzma czeskiego oraz udzielenia jej pomocy w kierunku uzyskania przez nią możności swobodnego wypowiedzenia się o swoim przyszłym losie.

Skierowane do rządu polskiego telegraficzne memoriały emigracji karpatoruskiej w St. Zjedn. noszą podpisy 8 czołowych przewódców tej emigracji, wśród nich księdza Kabalowicza, Lukacha i Petryka.

Zgon sekretarza ambasady niemieckiej

który padł ofiarą żydowskiego zamachowca

PARYŻ, 9.11 (PAT). O godz. 16.30 zmarł w klinice z odniesionych wczoraj ran sekretarz ambasady niemieckiej w Paryżu von Rath.

PARYŻ, 9.11 (PAT). Wiadomość o śmierci radcy legacyjnego ambasady niemieckiej w Paryżu von Ratha wywołała silne wrażenie. Prezydent republiki polecił przez swego adiutanta wyrazić współczucie ambasadorowi Rzeszy. Zwłoki von Ratha przewieziono z kliniki do gmachu ambasady i tam złożono na katafalku. Straż honorową przy zwłokach pełnić będą członkowie ambasady i partii narodowo-socjalistycznej. Prawdopodobnie ciało zmarłego przewiezione zostanie do Niemiec.

KONDOLENCJE HITLERA

MONACHIUM, 9.11 (PAT). Kanclerz Hitler przesłał rodzicom zmarłego — skutek ran, odniesionych podczas zamachu, radcy legacyjnego von Ratha, telegram kondolencyjny.

ZAJŚCIA ANTYŻYDOWSKIE W NIEMCZECH

BERLIN, 9.11 (Tel. wł.). W związku z zamordowaniem sekretarza ambasady niemieckiej w Paryżu von Ratha, w wielu miejscowościach Rzeszy doszło do poważnych zajść antysemickich. M. in. w miejscowości Hersfeld nad rzeką Fuldą została podpalona i całkowicie zniszczona tamtejsza synagoga.

Poza tym prezydent policji w Wiedniu wydał zarządzenie, na podstawie którego odtąd wszystkie sklepy i przedsiębiorstwa żydowskie muszą być zaopatrzone w napisy, podające nazwisko właściciela w języku niemieckim i hebrajskim.

O korekturę granicy

CZECHOSŁOWACKO - NIEMIECKIEJ

PRAGA, 9.11 (Tel. wł.) U rządu niemieckiego w Berlinie podjęto dwie interwencje w sprawie korektury granic niemiecko-czeskich.

W jednym wypadku właściciel ziemski z Nachodu, książę Schaumburg-Lippe zwrócił się z wnioskiem o odstąpienie Czechosłowacji kilku gmin oraz kopalń, które przypadły Niemcom.

Podjęcie ożywionej kampanii

PRZEZ LEWICĘ FRANCUSKĄ

PARYŻ, 9.11 (PAT). Lewica francuska podjęła ożywioną kampanię w sprawie polityki zagranicznej. B. premier Blum w artykule p.t. „Niedopuszczalne ustępstwa" występuje na łamach „Populaire" z kategorycznym protestem **przeciw przyznawaniu gen. Franco praw strony wojującej, dopóki nie zostaną wycofane z Hiszpanii absolutnie wszyscy kombatanci cudzoziemscy.** W sprawie tej partia socjalistyczna uchwaliła wysłać do prezydenta republiki specjalną delegację.

Jednocześnie dep. komunistyczny Pery redaktor dyplomatyczny „Humanite" wystąpił do prezesa komisji spraw zagranicznych izby deputowanych z żądaniem zwołania komisji przed wizytą paryską premiera Chamberlaina i lorda Halifaxa. Komuniści, którzy obawiają **się, aby wyniki rozmów francusko-angielskich nie zagroziły istnieniu paktu francusko - sowieckiego,** chcą przez zwołanie komisji skrępować pod tym względem ministra Boneta, w rozmowach z angielskimi mężami stanu.

Wybory w Stanach Zjednoczonych

LONDYN, 9.11 (PAT). Z dotychczasowych rezultatów wyborów w Stanach Zjednoczonych zdaje się wynikać, że partia republikańska osiągnęła znaczny sukces. Sukces ten jednak nie jest tak wielki, by można było mówić o porażce demokratów. Partia demokratyczna prezydenta Roosevelta w dalszym ciągu będzie miała większość zarówno w Izbie Reprezentantów, jak i w Senacie.

Obliczenia przypuszczalne, oparte na dotychczasowych wynikach, idą w tym kierunku, że w Izbie Reprezentantów demokraci, którzy posiadali dotychczas 330 mandatów wobec 90 republikańskich, utracą 60 mandatów na rzecz republikańskich, czyli, że w izbie zasiadałoby 270 demokratów na 160 republikanów.

W senacie przesunięcie się mandatów będzie zapewne mniejsze, na ogół liczą się ze zdobyciem przez republikanów 6 nowych mandatów senatorskich. Ponieważ dotychczas demokraci posiadali w senacie 76 mandatów, a republikanie tylko 16, przyszły senat składałby się prawdopodobnie z 70 demokratów i 22 republikanów.

W stanie Nowy Jork dotychczasowy gubernator tego stanu, demokrata Lehman, zwyciężył swego kontrkandydata, prokuratora stanu nowojorskiego Dewey'a, który wsławił się ostatnio zdecydowaną i energiczną akcją przeciwko nowojorskim gangsterom.

Lehman uzyskał 2.270,964 głosów, Dewey zaś 2.249.723.

NOWY JORK, 9.11 (PAT). Według dotychczasowych wyników, demokraci uzyskali 214 miejsc, a republikanie 131 w izbie reprezentantów. Nieznane są jeszcze wyniki, dotyczące 42 mandatów.

W wyborach do senatu demokraci uzyskali 20 mandatów, republikanie 11 na ogólną liczbę 35 mandatów.

Na ogólną liczbę 32 gubernatorów dotychczas wybrano 8 demokratów i 15 republikanów.

NA ŁAMACH PRASY

OPINIA ZAGRANICY
O WYBORACH W POLSCE

„Times" w uwagach redakcyjnych na temat wyborów w Polsce przyznaje, że rząd polski może być z wyników ich bardzo zadowolony. Fakt, że dwie trzecie wyborców brało udział w wyborach, uprawnia rząd do twierdzenia, że osiągnął on bardzo korzystne rezultaty, zachęcając większość wyborców do głosowania.

Większość dzienników niemieckich, omawiając wyniki wyborów sejmowych w Polsce podkreśla wysoką na ogół frekwencję głosujących, a depesze swoje opatruje tytułami: „Zwycięstwo obozu rządowego", „Niepowodzenie opozycji", „Sukces idei zjednoczenia narodowego w Polsce".

„National Ztg." analizując w depeszy swego warszawskiego korespondenta wyniki niedzielnych wyborów, dochodzi do wniosku, że są one zwycięstwem autorytetu Marszałka Śmigłego-Rydza i stojącego za nim Obozu Zjednoczenia Narodowego.

„Frankfurter Ztg." stwierdza znaczne wzmocnienie się wpływów obozu rządowego w kraju kosztem opozycji, która poniosła dużą klęskę.

Dzienniki włoskie, omawiając wyniki wyborów parlamentarnych w Polsce, stwierdzają, że przyniosły one zwycięstwo obozowi rządowemu. Mimo opozycyjnej kampanii, nawołującej do bojkotu wyborów — pisze „Stampa" — wielki procent głosujących udowodnił, że społeczeństwo polskie pragnie położyć kres walkom politycznym i partykularnym. Obecne wybory w Polsce posiadają specjalne znaczenie ze względu na to, że odbyły się one pod hasłem demokracji zdyscyplinowanej i świadomej, różniącej się zasadniczo od demagogicznego parlamentaryzmu. Cechą charakterystyczną demokracji, głoszonej przez polskich mężów stanu, jest podporządkowanie interesów indywidualnych interesom zbiorowym narodu. Wynik wyborów w Polsce — konkluduje „Stampa" — oznacza nową klęskę dawnego systemu demoliberalnego.

Cała prasa w Słowacji stwierdza, że wynik wyborów w Polsce oznacza wielki sukces rządu tak ze względu na ilość mandatów, uzyskanych przez obóz rządowy, jak i na nader liczny udział ludności w wyborach.

Prasa czeska referuje przebieg i wyniki polskich wyborów parlamentarnych. W komentarzach podkreśla się, że wynik wyborów jest niewątpliwie wielkim sukcesem Obozu Zjednoczenia Narodowego, który zdołał uzyskać zdecydowaną większość mandatów w przyszłym Sejmie.

Z komentarzy tych wynika, że — jak podaje „Venkov" — obecny parlament jest przede wszystkim parlamentem Prezydenta Rzeczypospolitej oraz Marszałka Śmigłego-Rydza. „Narodni Osvobozeni" podkreśla, że sukces rządu polskiego, odniesiony w czasie wyborów, należy tłumaczyć ostatnimi posunięciami polskiej polityki zagranicznej.

KLĘSKA OPOZYCJI

Dzienniki polskie żywo omawiają sytuację polityczną po wyniku głosowania do Sejmu.

„Kurjer Poranny" tak charakteryzuje taktykę opozycji:

Pod naciskiem wypadków opozycja zmieniła taktykę i, nie mogąc w obliczu wydarzeń wypowiadać się wprost przeciw udziałowi w wyborach, postanowiła utrzymać stanowisko bojkotu pod pozorem sprawy ordynacji wyborczej.

Rozumowanie opozycji w tej sprawie jest zarówno powszechnie znane, jak pod każdym względem było niedorzeczne. Skoro bowiem — poza zasadniczymi motywami — wrześniowe orędzie Pana Prezydenta zawierało również życzenie, aby nowe izby „zajęły stanowisko w sprawie ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu", to było od razu oczywiste, że ktokolwiek pragnie na ten temat zabrać głos, powinien starać się o uzyskanie przedstawicielstwa w nowych izbach. Nigdzie indziej bowiem, jak tylko w Sejmie sprawa ordynacji nie może być rozstrzygana i nie ma innej drogi do załatwienia tej sprawy na właściwym terenie, jak tylko przez udział w wyborach i zdobycie mandatów do nowego Sejmu.

Rzecz była od pierwszej chwili aż nadto jasna, ale mimo to nie pomogły żadne argumentacje pod adresem opozycji.

„Gazeta Polska" pisze:

Cyfry mówią za siebie. Stwierdzają one w sposób nie dający odeprzeć się żadną łamańcem sofistyką, że wpływy zacietrzewionej opozycji żyjącej wyłącznie negacją tego wszystkiego co dzieje się w Polsce, opozycji propagującej bojkot Izb Ustawodawczych, zmalały do minimum. W dniu 6 listopada rb. ludność Rzeczypospolitej wypowiedziała jasno i niedwuznacznie, że z opozycją tą nie ma i nie chce mieć nic wspólnego. Społeczeństwo polskie stwierdziło niezbicie, że na lep haseł bojkotowych podsycanych przez przeróżne obce agentury wziąć się nie da. Naród polski opowiedział się wyraźnie po stronie tych co chcą Polskę budować, a przeciw tym, którzy ją chcą bojkotować.

Wybory niedzielne dowiodły bezapelacyjnie, że destrukcyjne wpływy skonfederowanej opozycji partyjnej nie obejmują nawet 10 proc. obywateli uprawnionych do głosowania. Wymowa tych cyfr jest niezaprzeczalna.

Bankiet w Warszawie
DLA PREZYDENTA STARZYŃSKIEGO

WARSZAWA, 9.11. Wczoraj o godz. 8,30 wieczorem odbył się w salonach Resursy Kupieckiej w Warszawie doroczny obiad prezydium Polskiego Zw. Wydawców Dzienników i Czasopism dla p. prezydenta m. st. Warszawy Stefana Starzyńskiego. Przy stole biesiadnym wraz z gospodarzem stolicy zasiedli: wiceminister spraw wewnętrznych Korsak, członkowie prezydium miasta, prezydium rady i zarządu Zw. Wydawców in gremio, redaktorowie naczelni pism warszawskich.

Toast na cześć prezydenta miasta i dalszego rozwoju Warszawy wzniósł prezes Zw. Wydawców p. Feliks Mrozowski, podkreślając, że imponujący rozwój Warszawy jest jednym z najpiękniejszych przejawów żywotności polskiej, manifestującym się na wielu polach od chwili odrodzenia niepodległego państwa polskiego przez lat dwadzieścia. Mówca, zwracając się do p. prezydenta Starzyńskiego podniósł jego osobistą zasługę w pracy nad rozrostem Warszawy, godnej stolicy Wielkiego Państwa. W zakończeniu p. prezes Mrozowski w imieniu prasy polskiej oświadczył gotowość poparcia każdego poczynania, mającego za cel dobro stolicy.

Motyw ten podjął na wstępie odpowiedzi swej p. prezydent Starzyński, stwierdzając, że zarząd miejski w działalności korzysta z szerokiego poparcia prasy polskiej. Stanowisko prasy stołecznej względem potrzeb miasta — jak to wyraził p. prezydent Starzyński — jest objawem miłości i przywiązania, jakie Warszawie coraz żywiej okazują jej mieszkańcy. W dalszym ciągu swojego przemówienia, zakończonego toastem na cześć polskiej prasy stołecznej, p. prezydent Starzyński dał wyraz przekonaniu, że Warszawa dalej kroczyć będzie, aby osiągnąć coraz wyższy poziom, godnie odpowiadając zadaniom stolicy Polski i miasta, leżącego na skrzyżowaniu wielkich szlaków Europy.

Oba przemówienia były żywo oklaskiwane przez obecnych.

Moskiewskie sensacje

Naczelny prokurator Sowietów zakładnikiem
zwolenników marsz. Blüchera?

RYGA, 9.11. Nadeszły tutaj sensacyjne wiadomości z Moskwy, iż naczelny prokurator Sowietów Wyszyński został zatrzymany jako zakładnik przez zwolenników marszałka Blüchera.

aZtrzymanie Wyszyńskiego odbyć się miało w tajemniczych okolicznościach. Przed tygodniem prok. Wyszyński udał się do Swierdłowska, aby osobiście kierować dochodzeniem przeciw marszałkowi Blücherowi, który przebywa tam w więzieniu.

Bezpośrednio po przyjeździe Wyszyński został — jak twierdzą doniesienia z Moskwy — uwieziony w nieznanym kierunku przez oficerów b. sztabu marszałka Blüchera. Jednocześnie porwani być mają zastępcy dowódcy I armii dalekowschodniej gen. Krakimow, który ukryty został wraz z Wyszyńskim w okolicy Swierdłowska.

Zwolennicy Blüchera oświadczyli, że jeeśli włos spadnie z głowy cenionego marszałka, obaj zakładnicy zostaną straceni.

To ultimatum oficerów stało się jakoby źródłem pogłoski o rozstrzelaniu marszałka Blüchera, który na obszarze całej Rosji ma licznych zwolenników.

Do grona jego zwolenników należeli dyrektor i zespół profesorski wyższej akademii wojennej im. Frunzego w Moskwie.

Sowieckie władze centralne przystąpiły ostatnio do likwidacji „blücherczyków" i „blucheryzmu" w armii. Aresztowano więc profesora akademii wojskowej, a samą akademię zamknięto.

W przeddzień uroczystości ku czci powstania republiki sowieckiej, w całej Rosji, a w szczególności w Moskwie przeprowadzono masowe aresztowania. Liczba aresztowanych spośród wyższych oficerów i urzędników przekracza 3.000 osób.

W akcji likwidacyjnej „wrogów Sowietów" brało udział 10.000 agentów GPU, którzy na 170 samochodach ciężarowych pośpiesznie przewozili aresztowanych do więzień.

Nowomianowani podporucznicy
na Zamku królewskim

WARSZAWA, 9.11. (PAT). Tradycyjnym zwyczajem przybyli dziś po południu na Zamek królewski nowomianowani podporucznicy, wychowankowie szkół podchorążych wszystkich rodzajów broni, by złożyć hold i przedstawić się Panu Prezydentowi R. P. jako najwyższemu zwierzchnikowi sił zbrojnych.

Przed godz. 18 przybył na Zamek Marszałek Śmigły-Rydz. Pluton honorowy kompanii zamkowej ustawiony na dziedzińcu w pobliżu bramy zegarowej sprezentował broń.

Marszałek Śmigły-Rydz powitany u wejścia głównego przez członków domu wojskowego Pana Prezydenta R. P. udał się do gabinetu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pan Prezydent udał się kolejno do sali „rycerskiej", „asamblowej", „obiadów czwartkowych i „sztandarowej", gdzie ustawili się w kilku szeregach nowomianowani podporucznicy. Szefowie departamentów odnośnych broni względnie komendanci szkół podchorążych, dowódcy kompanii i prymusi złożyli Panu Prezydentowi meldunki, po czym Pan Prezydent w towarzystwie Marszałka Śmigłego-Rydza obchodzili szeregi, witając się z nowomianowanymi podporucznikami.

Wychowankowie szkół podchorążych witali serdecznie Pana Prezydenta R. P. i Naczelnego Wodza Marszałka Śmigłego-Rydza, wznosząc na ich cześć gromkie i entuzjastyczne okrzyki „Niech żyje!"

O sprawiedliwość dziejową

Postulat wspólnej granicy polsko - węgierskiej

Wojska węgierskie rozpoczęły obejmować obszary należące jeszcze nie dawno do Czechosłowacji, a powrócone koronie św. Stefana przez decyzję arbitrów wiedeńskich.

W ten sposób rozpoczął się akt drugi likwidacji zagadnienia, któremu na imię było „Czechosłowacja", a który przez lat 20 był przyczyną wielu zadrażnień i zatargów na tej części Europy, między narodami zamieszkującymi od wieków w tak zwanym basenie naddunajskim. Pierwszy akt, od którego rozpoczęła się korektura granic republiki nadwełtawskiej — to było zaspokojenie żądań niemieckich i polskich. Obecnie przyszła kolej na Węgry, które odzyskują swój ściśle etnograficzny stan posiadania, odebrany im brutalnie i z pogwałceniem zasad samostanowienia narodów przez krótkowzroczne paragrafy niefortunnego traktatu w Trianon. Myliłby się jednak, kto by sądził, że widowisko to będzie sztuką w dwóch aktach. Dla całkowitego rozciągnięcia zagadnienia czechosłowackiego nastąpić musi jeszcze akt trzeci, a więc **załatwienie definitywne losów tej części Rusi Podkarpackiej, która na razie pozostała w ramach republiki czechosłowackiej.**

Decyzja arbitrów ograniczyła się do rozstrzygnięcia sporu ściśle etnograficznego i załatwiła zagadnienie Rusi Podkarpackiej połowicznie, stwarzając swego rodzaju polityczny i gospodarczy dziwoląg, jakim jest pozostawienie resztki Rusi Przykarpackiej w jej dotychczasowych granicach państwowych mimo, że wszystkie główne miasta tego kraju wraz z jego stolicą Użhorodem, oraz jedyna linia kolejowa, jaka przezeń przebiega, zostały odstąpione Węgrom.

Nonsens tego rozstrzygnięcia jest specjalnie jaskrawy ze względu na to, że sami Czesi **uważali Ruś Przykarpacką jako chwilowy depozyt, że tereny te nigdy w związku z Czechosłowacją nie pozostawały i że są gospodarczo uzależnione od Węgier, stanowiąc same w sobie kraj na pół dziki, ubogi, porośnięty lasami i niezdolny samodzielnie wyżywić ludzi tam mieszkających.**

Chociaż korektura granic czechosłowackich „zarówno jeśli chodzi o żądania niemieckie, jak polskie czy węgierskie dokonywana była pod hasłem samostanowienia narodów, choć czyniona była w imię jakże słusznego twierdzenia, że nie można zmuszać jakiejkolwiek narodowości, aby żyła w ramach odrębnego organizmu państwowego, gdy przez ścianę, o miedzę ma własne państwo — to jednak ludności karpatoruskiej tego prawa samostanowienia odmówiono, a raczej, nie przyznano go wcale.

Cóż z tego, że karpato-rusini nie są może narodem o pełnym uświadomieniu narodowym, że nie posiadają własnego państwa, boć przecież obecny rząd — „autonomiczny" ks. Wołoszyna, będącego kukłą w ręku czeskich generałów, nie może być uznany za piastuna władzy państwowej — nie wynika z tego w żadnym wypadku pewnik, jakoby dla tego właśnie mieszkańcy tej części Europy chcieli koniecznie w tym, czy innym związku pozostawać z Czechosłowacją. Karpatorusom należy dać możność wypowiedzenia się, czy chcą oni pozostać w dotychczasowym związku państwowym, czy też pragnęliby znaleźć się w granicach państwa węgierskiego. Tego jednak Czechosłowacja się obawia wie bowiem dobrze, że mimo tego słabego uświadomienia ludności karpatoruskiej — wypowiedziałaby się ona bez wahania po stronie Węgier.

Zarówno Czesi, jak i inne czynniki międzynarodowe, którym nie w smak jest perspektywa bezpośredniej granicy polsko-węgierskiej, czynią rozpaczliwe wysiłki, aby zagadnienie karpatoruskie przemilczeć, pozostawić niezałatwione i nie dopuścić do tego, by Węgry bezpośrednio sąsiadowały z Polską.

Jest to metoda obliczona na bardzo krótką metę. Historia uczy, a historia jest wielką nauczycielką narodów, że nie można bezkarnie przechodzić do porządku dziennego nad postulatami pewnej objektywnej słuszności politycznej, pewnej prawdy, która choć może jest trudna nie raz do ustalenia, to jednak istnieje w czasie i przestrzeni. Że tak jest, mieliśmy w tej historii wiele przykładów, a ostatnim, który na pewno przez długie lata będzie dla wielu w Europie pamiętny, był przykład Czechosłowacji.

Nie wiadomo w imię jakiej logiki — stworzono potworka — powołano do życia państwo, w którym mniejszości narodowe były większością jego **obywateli** podeptano zasadę samostanowienia narodów i wtłoczono w obręb obcego organizmu państwowego miliony Niemców, Węgrów, Polaków, Słowaków i Karpatorusów. Dziś ten stwór sztuczny w znacznej mierze już nie istnieje i naprawiono błędy historyczne, które nie wytrzymały próby lat dwudziestu. Nie wytrzymały dla wielu względów, tych czy innych, zmiennych czy stałych. Ale pamiętać musimy, że jedną z głównych przyczyn dla których republika czeska nie ostała się w granicach traktatu z Trianon był fakt, że **granice te były niesprawiedliwe i nieoparte na żadnej przesłance logicznej.**

To przekonanie pozwala nam wysnuć wnioski co do przyszłości Rusi Przykarpackiej. Stan obecny tego dziwnego tworu, jaki powstał po arbitrażu wiedeńskim, również jest sprzeczny zarówno z logiką, jak i z elementarnymi kryteriami sprawiedliwości dziejowej i niewątpliwie prędzej czy później musi być zmieniony, bowiem tylko pełne i całkowite rozstrzygnięcie tego zagadnienia zagwarantuje Europie pokój i normalizację stosunków w tej części globu, normalizację nie doryweczą, lecz trwałą.

Postulat wspólnej granicy polsko-węgierskiej jest nie tylko rzecznikiem interesów obu państw, lecz także nieodzownym wymogiem trwałego ułożenia stosunków w basenie naddunajskim i niewątpliwie prędzej czy później musi być zrealizowany.

Na nowej drodze

Francuski „plan odrodzenia"

Minister finansów Paul Reynaud oświadczył prasie, iż wspólnie z premierem Daladierem zakończył ostatecznie 5-dniową pracę **nad utrwaleniem wszech stronnego bilansu francuskiej sytuacji finansowej i ekonomicznej.** Obecnie kontynuuje się ostateczne redagowanie tekstu „planów odrodzenia", które gotowe będą najdalej w nadchodzący piątek. Dnia następnego rano plan przedstawiony będzie radzie ministrów, przy czym premier i minister finansów przez radio zapoznają społeczeństwo z powziętymi decyzjami.

We wtorek 8 listopada upłynęło pięć dni — termin, jakiego zażądał minister finansów Paul Reynaud dla opracowania bilansu sytuacji finansowej i gospodarczej. Zapowiedziane na dzień dzisiejszy posiedzenie rady gabinetowej, na której rząd przystąpić miał do dyskusji nad propozycjami finansowymi ministra skarbu, zostało jednak odwołane. Celem uniknięcia niedyskrecji, jakie zazwyczaj przedostają się do prasy po obradach rządu, posiedzenie rady gabinetowej zostało zastąpione szeregiem konferencyj, jakie kolejno minister Reynaud będzie odbywał z zainteresowanymi ministrami gospodarczymi. Konferencje te zamknie ostateczna rozmowa z premierem Daladier, po czym w sobotę nastąpi posiedzenie rady gabinetowej i rady ministrów, celem ostatecznego ratyfikowania opracowanych już całkowicie dekretów gospodarczych.

Te **środki ostrożności i dyskrecja,** — jaką otoczona jest akcja ministra Reynaud, tłumaczone są **względami na nastroje giełdy, która od dwóch dni z góry eskontuje przewidywane zarządzenia min. Reynaud poważną zwyżką rent i papierów państwowych.** Koła giełdowe oczekują bowiem po ministrze Reynaud dalszych zarządzeń, rozszerzających dotychczasową politykę interwencji państwa na rynku papierów.

Zostało wzmożone t. zw. „open market policy". Zwyżce kursów na giełdzie paryskiej odpowiedział również poważny wzrost obrotów, świadczący, iż koła giełdowe obdarzają poważnym kredytem całą akcję ministra Reynaud.

Jak informują z kół, zbliżonych do ministerstwa finansów, plan Reynaud — Daladier opracowany będzie na okres dwuletni. Wiele elementów zaczerpnięto z programu „gospodarki orientowanej", przedstawionej na kongresie radykałów w Marsylii przez ministra handlu p. Gentina. Z dziedziny socjalnej najdonioślejszym zdarzeniem będzie podniesienie godzin pracy w tygodniu do 45-ciu oraz nowe sformułowanie t. zw. statutu strajkowego.

Oczekuje się też szeregu zarządzeń deflacyjnych, m. in. obniżki wszelkich stóp, dyskontów i procentów od kapitału. Dwuletni charakter planu wymagać będzie oczywiście zapewnienia rządowi pewnej stałości. W tym też kierunku pójść mają następne wysiłki premiera Daladiera na terenie parlamentarnym.

Pod adresem Anglii

Kanclerz Hitler żąda kolonii

W rocznicę nieudanego zamachu stanu, dokonanego przez narodowych socjalistów 8 listopada 1923 r., jak zwykle odbyło się zebranie w historycznej piwiarni (Buergerbrau Keller), w którym wzięli udział najstarsi uczestnicy ruchu narodowo-socjalistycznego. O godz. 20 min. 40 zabrał głos kanclerz Hitler, — przedstawiając rozwój wypadków, które — jak zaznaczył — doprowadziły do katastrofy 1918 r.

Kanclerz **zaatakował następnie szefów opozycji angielskiej,** oświadczając m. in.:

Byłem też niegdyś wrogiem państwa ale wówczas szefowie opozycji angielskiej nie wstawiali się za mną, ponieważ uważam, że wszystko dzieje się jak najlepiej. Wrogowie państwa, którzy obecnie znajdują się w więzieniu, byli wówczas i są obecnie sojusznikami zagranicy. Kanclerz Hitler następnie skierował swe ataki przeciwko byłym partiom politycznym niemieckim i przeciwko wojskowym kołom kierowniczym Niemiec cesarskich.

Mówca oświadczył, iż musi zwrócić uwagę swych słuchaczów na niebezpieczeństwo, **polegające na nieodpowiedzialnym nawoływaniu do wojny w innych krajach.** Prawda, iż nawoływania te pochodzą z kół opozycyjnych, **ale w krajach demokratycznych dzisiejsza opozycja może być jutrzejszym rządem.**

Jeżeli świat zbroi się, naród niemiecki nie będzie samotnie kroczył z gałązką oliwną. Uczynimy wszystko, co jest konieczne do zapewnienia pokoju. Nie zamierzamy mieszać się do ustrojów wewnętrznych innych państw. Niech pozostaną przy demokracji, jeżeli to im się podoba. My pozostaniemy przywiązani do naszego narodowego socjalizmu. Jako niemiecki mąż stanu, jestem zmuszony badać zagadnienia zagraniczne i liczyć się z niebezpieczeństwami, nie pozwalając na udzielanie sobie instrukcji przez parlamentarzystów brytyjskich.

Jesteśmy szczęśliwi, jeżeli we Francji i Anglii kierownicze osobistości są ożywione wolą współżycia w porozumieniu z narodem niemieckim.

Pozostaje nam tylko porozumieć się w sprawie kolonii. Poza tą sprawą — Niemcy niczego nie pragną od Francji i Anglii. Pragniemy jedynie utrzymywać z nim stosunki handlowe, to znaczy sprzedawać i kupować w jednakowym stopniu.

Niewątpliwie we **Francji i w Anglii** są u władzy ludzie, pragnący pokoju, ale inni nie ukrywają, iż pragną wojny z Niemcami. Muszę to stwierdzić z zimną krwią. I kiedy szef opozycji brytyjskiej oświadcza: nie chcemy zniszczyć narodu niemieckiego, ale ustrój, sprowadza się to do tego samego. I kiedy ktoś oświadcza, iż konieczne jest wyzwolenie narodu niemieckiego od ustroju, mogę tylko odpowiedzieć: panowie parlamentarzyści angielscy, **nie należy to do waszej kompetencji. Jedynie ja jestem kompetentny.**

W dalszym ciągu swego przemówienia Hitler oświadcza, iż **Niemcy w ciągu lat usiłowały na próżno „osiągnąć swe prawo w drodze rokowań".** Jednakże Niemcy nie występują w rokowaniach jako żebrak. Jeżeli nie osiągniemy tego, co nam się należy na drodze normalnej, to poszukamy innych dróg.

Przemówienie swe kanclerz Hitler zakończył ponownymi atakami pod adresem **Churchilla i kilku innych brytyjskich mężów stanu.**

Pod rozwagę dogmatystom partyjnym

Nauka płynąca z wyborów

Minęła już gorączka wyborcza w Zagłębiu i życie polityczne wraca do normalnego trybu. Nie była to gorączka którą obserwowaliśmy przy innych wyborach. Nie było hałasów ani krzyków, nie mniej jednak podniecenie i zainteresowanie wyborami istniało, czego dowodem chociażby wielka frekwencja.

Na temat tej frekwencji warto powiedzieć kilka słów.

Przede wszystkim trzeba podkreślić liczny udział robotników. Robotnicy szli do urn wyborczych — tłumnie. Socjaliści odnosząc się wielce podejrzliwie do wyborów, ustawili w pewnej odległości od lokali wyborczych „obserwatorów". Zadaniem tych obserwatorów było liczenie osób idących do głosowania. Nie mały trud zadali sobie socjaliści, aby przeprowadzić tę... kontrolę. I ze zdumieniem stwierdzili, iż sprawozdania o ilości głosujących pokrywały się z ich obserwacjami. Nie chcieli wierzyć własnym oczom...

Robotnik zagłębiowski okazał się bardziej uświadomionym obywatelem, wykazał większe poczucie odpowiedzialności od przywódców partyjnych.

W niektórych miejscowościach, jak naprzykład na Ksawerze w Będzinie — robotnicy ruszyli do urn wyborczych dopiero wieczorem, gdy się ściemniło. W dzień, obawiali się głosować w obawie przed bojówkami komunistycznymi. — I w tym obwodzie głosowało ponad 60 proc. Sami prawdopodobnie nie przypuszczali, że jest ich tylu uświadomionych obywatelsko. Na przyszłość napewno nie będą oczekiwać do zmroku.

Mowi się wiele o udziale żydów w wyborach. Trzeba rozwiać i tę legendę. Żydzi poszli do urn wyborczych dość tłumnie. Jednak w Sosnowcu ilość głosujących żydów nie przekroczyła 15 proc. Skoro głosowało w ogóle 75 proc. w Sosnowcu, to i tak na głosy czysto polskie przypada 60 proc.

Okres wyborczy mamy poza sobą. Okres wyborczy niewątpliwie w znacznym stopniu przyczynił się do pozyskania dużych zastępów ludzi dotychczas biernych dla idei zjednoczenia narodowego. Przebyliśmy pierwszy etap na drodze realizowania wewnętrznej siły politycznej kraju. Przebyliśmy niewielki odcinek drogi, który wieść nas ma do lepszej przyszłości, do wielkości i Potęgi Państwa. Przyjemnie jest stwierdzić, iż w marszu po tej samej drodze biorą udział coraz liczniejsze zastępy, a Zagłębie Dąbrowskie nie tylko nie ustępuje innym ośrodkom kraju, ale przoduje.

Zadziwiająca rzecz, jak niektórzy ludzie dziwnie pojmują jednoczenie narodu. Ludzie ci, nie mogą pojąć, iż działacze z wczoraj (to znaczy z przed kilku lat) przeciwnych obozów, zwalczający się, dzisiaj znajdują się w jednym obozie. I jakże się bardzo oburzają z tego powodu... Fanatyczni zwolennicy dogmatów partyjnych nie mogą zrozumieć, iż w Polsce coraz bardziej szerzy się przekonanie o kruchych podstawach „dogmatów" partyjnych o niewzruszonym dogmacie streszczającym się w starym jak świat przysłowiu o zgodzie, która buduje i rujnującej niezgodzie. Nie mogą zrozumieć, iż ten i ów działacz może podporządkować swe poglądy społeczne czy gospodarcze, zagadnieniu wyższego rzędu, jakim jest w tej chwili zjednoczenie się w imię obronności Państwa i tworzenie rzeczy wielkich wspólnych wszystkim.

I nie mogą wreszcie zrozumieć, iż programy polityczne tworzą ludzie, jakże często omylni. Nonsensem jest domaganie się trwania przy programie, czy działaniu, które okazują się błędnymi. Jakże piękne, jakże jaskrawo przed stawił oderwanie się od błądzenia politycznego Sienkiewicz w „Potopie". Błądził, pan Andrzej Kmicic i choć go Radziwiłłowie zdrajcą nazwali — poszedł za nakazem patriotycznego sumienia.

Ktoś powie, że porównanie niesłuszne, bo Radziwiłł był zdrajcą. Przepraszam — Radziwiłł nie odrazu był okrzyknięty zdrajcą. Początkowo reprezentował to, co dziś nazywamy programem politycznym. Toć i pułkownik Jan Sobieski, późniejszy król i zwycięzca spod Wiednia — był wyznawcą tegoż radziwiłłowskiego programu i znajdował się w służbie króla szwedzkiego...

Może zagłębiowscy i nie zagłębiowscy wyznawcy „dogmatów" partyjnych, „nieomylnych" programów partyjnych powyższe uwagi wezmą pod rozwagę.

(a)

Dworzec autobusowy w Sosnowcu

Zarząd miejski opracowuje plany

W swoim czasie niejednokrotnie pisaliśmy o konieczności urządzenia w Sosnowcu dworca autobusowego. Początkowo istniał projekt urządzenia dworca osobowego na terenach kolejowych, u wylotu ulicy Dęblińskiej, później zaś powstał projekt urządzenia dworca w dogodniejszym punkcie, a mianowicie **przy ulicy Piłsudskiego na terenach kolejowych nawprost „Kurjera Zachodniego".**

Zarząd miejski poczynił odpowiednie starania w dyrekcji warszawskiej PKP o wydzierżawienie wspomnianego wyżej placu. Starania te odniosły pożądany skutek, bowiem dyrekcja PKP zawiadomiła w tych dniach zarząd miejski, że **wydzierżawia miastu plac przy ul. Piłsudskiego.**

Na ostatnim posiedzeniu zarząd miejski omawiał sprawę budowy dworca autobusowego, przyczym wybrano specjalną komisję, która **opracuje projekt dworca oraz kosztorys.**

Dworzec autobusowy będzie miał trzy wjazdy: **z ulicy Piłsudskiego, Sienkiewicza i Warszawskiej.**

Na tym samym posiedzeniu zarząd miejski rozpatrzył oferty na pokrycie dachu nowobudującego się budynku szkolnego przy ulicy F. Perla.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

10 Listopad

Czwartek

Andrzeja, Florencji, Leona
Słowiański: Ludomira
Słońca wsch. 6.47, zach. 15,55
Księżyca wsch. 18.4, z. 9.29

HISTORIA PODAJE:

1444 W bitwie z Turkami pod Warną poległ król polski i węgierski Władysław
1673 Zgon króla Michała Wiśniowieckiego
1794 Korpus Dąbrowskiego składa broń pod Radoszycami. Koniec powstania Kośc.
1918 Józef Piłsudski wraca do Warszawy.

PRZYSŁOWIA:

Na święty Jędrzej
Szukają baby przędzy.

ZŁOTE MYŚLI

Najchętniej słuchamy nauk człowieka, którego kochamy. Goethe.

RADY PRAKTYCZNE

Plamę z nafty lub benzyny na drzewie wytrzeć zaraz gałgankiem umoczonym w occie.

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „La Habanera"
EDEN: „Listy z pola bitwy".
PATRIA: „Strachy".

Dyżury aptek w Sosnowcu

Dziś dyżury nocne pełnią następujące apteki:

J. Garbaczewskiego — ul. Sienkiewicza 9
W. Wasilewskiego — ul. Modrzejowska 10
W. Zielezińskiego — ul. Orla 28

Teatr miejski w Sosnowcu

Dziś dnia 10 bm. z powodu generalnej próby teatr nieczynny.

W piątek dnia 11 listopada o godz. 20 uroczysta premiera ku uczczeniu 20-lecia Niepodległości. Dane będzie wspaniałe widowisko w 5 obrazach Zygmunta Nowakowskiego p. t. „GAŁĄZKA ROZMARYNU" w reżyserii Mariana Bieleckiego. Oprawę dekoracyjną przygotował Feliks Krassowski. Udział bierze cały zespół oraz szereg osób doangażowanych. Bilety wcześniej do nabycia w firmie W. Czechowski, ul. 3 Maja 8, tel. 618-24. W dniu przedstawienia w kasie teatru od godz. 11 do 13 i od 15.

Uwaga: Bilety wolnego wejścia, kredytowane i ulgowe na premierę nie ważne.

Teatr w Katowicach

Czwartek, 10 bm. o godz. 20 — „Krawiec w zamku".

Piątek, 11 bm. o godz. 15,30 — „Damy i Huzary" — dla żołnierzy; godz. 19.45 — „Król Stefan".

Sobota 13 bm. — godz. 15.30 — „Król Stefan"; godz. 19.30 — „Krawiec w zamku".

Niedziela 13 bm. godz. 15.30 — „Król Stefan"; godz. 19 — „Krawiec w zamku".

Doroczne święto

POLICJI PAŃSTWOWEJ

Z racji dorocznego Święta Policji Państwowej przypadającego w dniu 11 listopada, **dzisiaj, w czwartek** o godz. 10 rano odbędzie się w kościele parafialnym w Będzinie nabożeństwo żałobne za szeregowych Policji Państwowej powiatu Będzińskiego, poległych w obronie współobywateli, bezpieczeństwa i porządku Rzeczypospolitej Polskiej.

Poranek harcerski

W SOSNOWCU

Zarząd obwodu Związku Harcerstwa Polskiego w Sosnowcu Komisja porankowa komunikuje, że w piątek dnia 11 bm. o godz. 11,30 przed południem odbędzie się w kinie „Zagłębie" poranek dla dzieci i młodzieży z następującym programem: przemówienie okolicznościowe z okazji 20-lecia Święta Niepodległości; tygodnik PAT, film pt. „Doręczyciel nr 13".

Ceny miejsc: parter 25 gr, balkon 30 gr, miejsce w loży 54 gr.

Ofiary lo

Jako pozostałość ze składek, zebranych na wieniec na trumnę śp. Stanisława Żelaweskiego składają zł 32.25 na Polską Macierz Szkolną, zł 32.25 na Chrześcijańskie T-wo Dobroczynności (na ręce ks. kanonika F. Rzeczyńskiego) Dyrekcja i urzędnicy Towarzystwa Sosnowieckiego.

× **ODZNACZENIE.** Złotym Krzyżem Zasługi odznaczony został ostatnio p. Wacław Pawłowski, naczelnik II Urzędu Skarbowego w Sosnowcu.

Kiedy przedawnia się prawo do renty

CAŁKOWICIE LUB CZĘŚCIOWO

Niezgłoszenie roszczenia o rentę inwalidzką w ciągu 5 lat od daty powstania prawa do tego świadczenia powoduje przedawnienie tego prawa, co jest równoznaczne z jego utratą (z zastrzeżeniem jednak wstrzymania lub przerwania biegu przedawnienia przewidzianych w ustawach cywilnych). Nadto, nawet w wypadkach zgłoszenia roszczenia przed upływem terminu przedawnienia, lecz po powstaniu prawa do renty inwalidzkiej, wypłaca się raty renty najwyżej za 1 rok wstecz, licząc od 1-go dnia miesiąca następującego po dacie zgłoszenia roszczenia z tym, że rencista traci prawo do rat renty należnych za czas od powstania prawa do niej — do początku wymienionego okresu.

× **ZEBRANIE INFORMACYJNE STOW. DOWBORCZYKÓW.** Dnia 13 bm. o godz. 10 rano odbędzie się w Domu Społecznym w Sosnowcu przy ul. Żytniej 10 zebranie informacyjne, na którym zostanie wygłoszony przez p. majora J. Żychowskiego odczyt pt. „Co I-szy Polski Korpus uczynił dla Polski". Na zebraniu winni być wszyscy członkowie Stowarzyszenia Dowborczyków. Po zebraniu odbędzie się tradycyjna herbatka koleżeńska. Rodziny członków i sympatycy Stowarzyszenia będą mile widziani.

× **NIELEGALNE POSIADANIE BRONI.** Funkcjonariusze wydziału śledczego P. P. w Sosnowcu przeprowadzili rewizję w mieszkaniu Stanisława Wardryka przy ulicy [illegible]skiej, podczas której znaleziono rewolwer Mauzer kal. 7,65 i kilka naboi. [illegible] Wardrykowi wszczęto dochodzenie z tytułu nielegalnego posiadania broni. Znaleziony podczas rewizji rewolwer oraz naboje zakwestionowano.

Zagłębie Dąbrowskie w przededniu

XX-lecia Odzyskania Niepodległości

PREZYDIUM OBOZU ZJEDNOCZENIA NARODOWEGO OBWODU BĘDZIŃSKIEGO wzywa wszystkich członków do wzięcia czynnego udziału w obchodach organizowanych w Zagłębiu z okazji 20-lecia Niepodległości Polski, a mianowicie w nabożeństwach i pochodach. Obowiązkiem członków OZN jest nie zajmować ulic jako widzowie a manifestować czynnie w pochodach.

POWSTAŃCY ŚLĄSCY. W dniu 10 bm. zbiórka całej Grupy w Domu Społecznym o godz. 17.30, skąd nastąpi wymarsz na capstrzyk.

W dniu 11 bm. o godz. 9 rano zbiórka całej Grupy przed ratuszem, skąd wymarsz do kościoła na nabożeństwo.

PLACÓWKA POW SOSNOWIEC wzywa wszystkich peowiaków do stawienia się w dniu 10 listopada rb. o godz. 12 w Sosnowcu obok Ubezpieczalni Społecznej w związku z uroczystością otwarcia ulicy POW i zawieszenia tablicy. Do bezwzględnego udziału w capstrzyku w dniu 10 o godz. 18,30 przed ratuszem obok pocztu sztandarowego. W dniu 11 listopada o godz. 9.30 zbiórka wszystkich na placu kościelnym obok sztandaru.

UDZIAŁ ZWIĄZKÓW MRPU W UROCZYSTOŚCIACH ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI

Prezydium Międzyzwiązkowej Reprezentacji Pracowników Umysłowych przypomina wszystkim zarządom Związków, że w dniu święta Niepodległości, tj. w piątek nastąpi zbiórka ze sztandarami o godzinie 9 w lokalu Polskiego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłowych i Handlowych Rz. P. w Sosnowcu, ul. Sienkiewicza nr 17.

Udział rodzin członków jest również pożądany.

X **ZARZĄD ZW. OFICERÓW REZERWY W BĘDZINIE** wzywa swych członków do gremialnego wzięcia udziału w święcie odzyskania Niepodległości w dniu 11 listopada.

ZARZĄD PLACÓWKI SOSNOWIECKIEJ STOW. WETERANÓW B. ARMII POLSKIEJ WE FRANCJI wzywa swych członków do wzięcia gremialnego udziału w nabożeństwie i defiladzie w dniu święta Niepodległości. Zbiórka punktualnie o godz. 9 w dniu 11 bm. w Domu Społecznym, skąd nastąpi wymarsz do kościoła parafialnego.

STOW. B. WIĘŹNIÓW POLITYCZNYCH wzywa swych członków do stawienia się w lokalu Stowarzyszenia w Sosnowcu, ul. Jasna 26 o godz. 9 rano, celem wzięcia udziału w uroczystościach 20-lecia odzyskania Niepodległości.

ZARZĄD OKRĘGOWY PZZ. PRAC. UMYSŁOWYCH ZPZZ. i SEKRETARIAT OKRĘGOWY ZPZZ. wzywa wszystkie oddziały do gremialnego wzięcia udziału w uroczystościach Święta Niepodległości w dn. 11 Listopada br. Zbiórka oddziałów nastąpi o godz. 9 r. w „Domu Społecznym" ul. Żytnia 10.

O godz. 9,30 r. nastąpi wymarsz do kościoła WNMP. na uroczyste nabożeństwo, a następnie oddziały ZPZZ. wezmą udział w uroczystościach Święta Niepodległości.

DO PODOFICERÓW REZERWY. W związku z obchodem 20-lecia odzyskania Niepodległości Komenda Okręgu OZPR Zagł. Dąbrow. wzywa karne szeregi podoficerów rezerwy do oddania przede wszystkim hołdu świetlanej pamięci Wielkiego Marszałka J. Piłsudskiego w miejscach zbiórek i do jak najliczniejszego wzięcia udziału w organizowanych uroczystościach imprezach zgodnie z programami komitetów lokalnych.

Członkowie Kół „Śródmieście", „Środula", „Pogoń" i „Dębowa Góra" w dniu 11 bm. o godz. 8 rano zgłoszą się na zbiórkę w Kole „Śródmieście" ul. Piłsudskiego 9.

ZARZĄD CHRZEŚCIJAŃSKIEGO STOWARZYSZENIA WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI M. SOSNOWCA wzywa swoich członków do wzięcia gremialnego udziału w uroczystościach Święta 11 Listopada, a szczególnie w uroczystym nabożeństwie o godzinie 10 i manifestacyjnym pochodzie.

Zbiórka w lokalu Stowarzyszenia przy ulicy Kilińskiego 16 o godzinie 9.30.

UDZIAŁ CZŁONKÓW ZPZZ w OBCHODZIE ROCZNICY NIEPODLEGŁOŚCI. — Wszystkie Oddziały Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych — pracownicy umysłowi i fizyczni — wezmą udział gremialny w Święcie Niepodległości w dniu 11 bm. — Świat pracy powinien wykazać swoją siłę organizacyjną i zamanifestować swoją gotowość do dalszej ofiarnej pracy nad wzmocnieniem potęgi Polskiego Państwa.

W piątek, dnia 11 listopada zbiórka wszystkich oddziałów nastąpi o godz. 9 rano w lokalu Związku przy ulicy Żytniej 10 (Dom Społeczny), skąd wymarsz na uroczyste nabożeństwo do kościoła.

ZWIĄZEK B. OCHOTNIKÓW ARMII POLSKIEJ ODDZIAŁ W DĄBROWIE G. wzywa wszystkich członków do gremialnego wzięcia udziału w uroczystości odsłonięcia pomnika w Wojkowicach Komornych wzniesionego na cześć ochotników poległych za wolność Polski. Zbiórka dn. 11 bm. o godz. 6 m. 30 w Będzinie na placu szkoły powsz. przy ul. Okrzei 5d (Koszelew).

ZARZĄD ZWIĄZKU DROBNEGO KUPIECTWA I PRZEMYSŁU CHRZEŚCIJAŃSKIEGO W SOSNOWCU zwraca się do wszystkich członków z prośbą o wzięcie udziału w uroczystościach Święta Niepodległości w dniu 11 bm. Zbiórka w lokalu Związku przy ul. Piłsudskiego 16 o godz. 9.15, skąd nastąpi wymarsz ze sztandarem na nabożeństwo do kościoła.

ZARZĄD CENTR. ZWIĄZKU DET. KUP. CHRZ. W SOSNOWCU wzywa swych członków do wzięcia udziału w uroczystościach w dniu 11 listopada związanych z rocznicą 20-lecia Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. Zbiórka w lokalu Związku przy ul. 3 Maja 22 (wejście przez bramę) o godz. 9 rano.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI W NIWCE

Staraniem gminnego Komitetu przy współudziale miejscowych organizacyj odbędzie się w Niwce w dniu 11 listopada rb. obchód uroczystości 20 rocznicy odzyskania Niepodległości, według następującego programu:

o godz. 9 zbiórka wszystkich organizacji na Kopcu Kościuszki, o godz. 10 uroczysta msza św. w kościele parafialnym, po nabożeństwie powrót na Kopiec Kościuszki, gdzie odbędzie się defilada i przemówienia okolicznościowe;

o godz. 7 wieczorem odbędzie się w sali Towarzystwa Muzyczno-Dramatycznego „Lutnia" w Niwce uroczysta akademia, urządzona przez miejscowe organizacje, z której dochód przeznaczony zostanie na Fundusz Obrony Narodowej.

AKADEMIA ZW. REZER. W SIELCU

Zarząd Związku Rezerwistów Koło „Sosnowiec-Sielec" zawiadamia wszystkich członków i sympatyków, że w związku z obchodem 20-lecia Niepodległości Polski urządza w czwartek dnia 10 listopada rb. o godz. 19,45 w sali Sokolni przy ul. Szkolnej 4 uroczystą akademię, na program której złożą się: przemówienie p. Br. Góreckiego, deklamacja p. St. Fuhrskiego, występ chóru męskiego Tow. śpiewaczego „Harmonia" pod batutą p. M. Porębskiego oraz koncert orkiestry Zw. Rez. Koła Sosnowiec-Sielec. Wejście bezpłatne.

Jednocześnie zawiadamia się wszystkich członków ćwiczących, że w dniu 11 listopada o godz. 8 rano odbędzie się zbiórka przed świetlicą Koła (Zamkowa 8), skąd przy dźwiękach orkiestry nastąpi odmarsz do kościoła i defilady. Członkowie nie posiadający własnych mundurów mogą je otrzymać przed zbiórką w dniu 11 bm. w świetlicy Koła.

Zarząd.

AKADEMIA REZERWISTÓW NA POGONI

Z okazji 20-tej rocznicy odzyskania niepodległości Państwa Polskiego Zarząd Związku i Rodziny Rezerwistów Koło - Pogoń w Sosnowcu urządza uroczystą Akademię w lokalu szkoły powszechnej nr. 2 przy ul. Suchej, na program której złożą się między innymi okolicznościowe prelekcje oraz dział muzyczno-wokalny. Początek o godz. 17. Wstęp wolny. O jak najliczniejszy udział w tej uroczystości uprasza Zarząd.

ZABAWA TANECZNA W DĄBROWIE

Komitet Obywatelski Święta Niepodległości w Dąbrowie urządza w salach Resursy w dn. 11 Listopada zabawę taneczną. Zaproszenia można otrzymać w składzie papieru St. Święckiego, ul. Sobieskiego.

Uroczystości Niepodległościowe w Sosnowcu

Uzupełniony program uroczystości XX lecia Odzyskania Niepodległości w Sosnowcu przedstawia się następująco:

Czwartek 10 bm.:

godz. 12.30 — uroczyste otwarcie ulicy POW (Nowourządzona ulica od ul. Pierackiego do ul. 3 Maja obok Ubezpieczalni Społ.) oraz sadzenie drzewek przez ZHP.

godz. 18.30 — Capstrzyk w nast. dzielnicach: Śródmieście, Milowice, Środula, Modrzejów. Porządek capstrzyku: uroczyste zapalenie ogniska, przemówienie, apel poległych, chwila ciszy, odśpiewanie hymnu przez zebranych.

Przemawiać będą przy zapalonych ogniskach: w śródmieściu nacz. **Nawrocki**, w Milowicach — p. **Matyszkiewicz**, na Środuli prof. **J. R. Kamiński** i w Modrzejowie — p. **Paczyński**.

Piątek 11 listopada:

godz. 10 — Uroczyste nabożeństwo w kościele parafii WNMP z udziałem przedstawicieli władz, instytucji, kupiectwa, organizacji, cechów, wolnych zawodów i zrzeszeń pracowniczych.

Po nabożeństwie przemarsz przed Ratusz, gdzie o godz. 12 nastąpi przekazanie **batalionowi Obrony Narodowej granatnika, ofiarowanego przez p. Michała Malewskiego, kosztem 1164 zł.** Raport odbierze d-ca brygady górnośląskiej O. N. płk. Giza, który odbierze również granatnik oraz wygłosi przemówienie. Następnie przemawiać będzie starosta grodzki p. Walewski.

Po przemówieniach odmarsz na plac 11 Listopada, gdzie odbędzie się defilada;

godz. 17 — Wielka zabawa ludowa w halach pofabrycznych firmy C. G. Schön przy ul. 1 Maja, wieczorem zaś odbędzie się w Domu Społecznym zabawa młodzieżowa.

godz. 20 — Uroczysta akademia w Teatrze miejskim. Odegrana będzie sztuka Z. Nowakowskiego p.t. „Gałązka Rozmarynu". Przedstawienie poprzedzone będzie krótkim przemówieniem, które wygłosi p. prez. J. Kaczkowski.

AKADEMIA NA DĘBOWEJ GÓRZE

Dzisiaj dn. 10 bm. o godz. 7 wiecz. odbędzie się w sali świetlicy fabryki Deichsla na Dębowej Górze Akademia dla uczczenia radosnej XX-ej rocznicy odzyskania Niepodległości. Akademię urządzają wspólnie następujące organizacje z terenu fabryki Deichsla: Związek Strzelecki, Liga Morska i Kolonialna, LOPP i straż pożarna. Na akademii przemawiać będzie red. **Stefan Arnold.**

Harcerze sadzą drzewa

Harcerze Zagłębia Dąbrowskiego uczczą dwudziestoletnią rocznicę Niepodległości sadzeniem drzew.

W poszczególnych miastach i wsiach wre gorączkowa praca przygotowawcza.

Wczoraj harcerze sosnowieccy przystąpili do kopania dołów i nawożenia ziemi na ulicy POW, której otwarcie nastąpi dzisiaj w godzinach południowych oraz część ulicy Marsz. Rydza-Śmigłego.

Odśpiewaniem hymnu harcerskiego i gromkim pozdrowieniem: Czuwaj, zakończono pierwszy dzień pracy.

Do harcerzy z czasów walk o Niepodległość

W dniu radosnego święta 20-lecia powstania Niepodległej Polski harcerstwo bierze w nim udział z poczuciem dumy, że na prawo tego udziału — obok innych — rzetelnie zapracowało. Wychowankowie harcerstwa zdawali egzaminy wszędzie: w legionach, POW, rozbrajaniu okupantów, pierwszej wojnie Niepodległej Polski, powstaniach górnośląskich...

Pracę tą zaszczytnie wyróżnił Twórca Armii Marszałek J. Piłsudski, mówiąc w rozkazie: „...wyrażam Wam harcerze podziękę i uznanie za dotychczasową służbę..."

Batalion harcerski, największe skupienie harcerzy-żołnierzy, powstały jako jedna z najwcześniej stworzonych jednostek wojskowych przed 20 laty — przykładem jest gotowości do czynu. Zjazdem swoim w dniu 12 bm. w Warszawie tą gotowość przypomina! Podczas zjazdu wmurowana zostanie pamiątkowa tablica obok grobu Nieznanego Żołnierza.

Harcerstwo zagłębiowskie zadokumentowało udział w pracy niepodległościowej **cyfrą 155 poległych** — a po okresie burz i zmagań wraz z całym ZHP pracuje nadal nad wychowaniem dobrych obywatelek i obywateli wolnej już Polski.

Członkowie Koła w Sosnowcu i uczestnicy ruchu harcerskiego z okresu Walk o Niepodległość proszeni są o wzięcie udziału:

w czwartek 10 bm. o godz. 12 w uroczystym otwarciu ulicy POW (obok Ubezpieczalni ul. 3 Maja w Sosnowcu), po którym nastąpi sadzenie drzewek przez drużyny; 12 bm. obsadzona będzie o godz. 15 ulica Rudna i Francuska.

w piątek 11 bm. o przybycie na zbiórkę przy szkole im. Prausa przy ul. Prez. Mościckiego o godz. 9.30, skąd nastąpi odmarsz wraz ze sztandarem i hufcami sosnowieckim do kościoła na nabożeństwo.

Wieczór artystyczny

W LICEUM I GIMNAZJUM IM. E. PLATER

Wieczór ten budzi ogromne zainteresowanie ze względu na bardzo oryginalny program. Uczenice wystawiają w części pierwszej inscenizację pięknego wiersza Mączki pt. „Fanfary", oraz inscenizację wiersza śląskiego poety Bednorza na temat przyłączenia Zaolzia usłyszymy także wiersz pt. „Moje Zagłębie", napsiany przez jednego z młodych przedstawicieli literatury regionalnej.

W części drugiej zobaczymy odtańczone z werwą polskie tańce ludowe w układzie p. Niny Cichoniowej.

Wieczór odbędzie się w piątek dn. 11 bm. o godzinie 6 popołudniu w sali gimnazjum przy ul. Wawel 5.

——oOo——

X „CZUWAJ" TYGODNIOWY DODATEK HARCERSKI ukaże się w jutrzejszym numerze.

Dziś otwarcie Kawiarni „SAVOY"

Szczepienie przeciwko błonicy

W SOSNOWCU

Do niedawna błonica (dyfteryt) była jedną z najgroźniejszych chorób wieku dziecięcego. Surowica w porę podana choremu — chroni najczęściej przed katastrofą. Można jednak uniknąć samego zachorowania na błonicę: szczepienie przeciwbłonicze bowiem chroni przed zachorowaniem.

I na naszym terenie od czasu stosowania masowych szczepień liczba wypadków zachorowań spadła do znikomych cyfr. Jeszcze w r. 1935 notowano w ciągu tygodnia jednego w Sosnowcu niekiedy tyle zachorowań na błonicę co obecnie notuje się w ciągu jednego roku. By stan ten utrwalić, należy systematycznie prowadzić szczepienia. Mając ten cel na uwadze oddział sosnowiecki Polskiego Towarzystwa Higienicznego zawiadamia, że od dnia 12 bm. dokonane zostanie szczepienie dzieci, będących w opiece I Stacji Opieki nad Matką i Dzieckiem w godzinach od 10 do 11.30 w lokalu Stacji przy ul. Chemicznej 12, a od 8,30 do 9,30 rano tegoż dnia szczepione będą dzieci, które są w opiece II Stacji — w lokalu Stacji przy ul. Mariackiej 4b.

Szczepieniu poddane zostaną dzieci, które ukończyły 1 rok życia.

KRONIKA OLKUSZA

W dniu Święta Niepodległości

W OLKUSZU

Program Święta Narodowego w Olkuszu ustalono jak następuje: o godz. 9 uroczyste nabożeństwo w kościele parafialnym, przemarsz organizacyj i stowarzyszeń pod pomnik Marszałka Piłsudskiego na kol. fabr. „Olkusz", przemówienie adw. A. Ziółkowskiego i defilada. O godz. 19.30 w sali kina „Orzeł" akademia, na którą złożą się: przemówienie dr Łapińskiego, koncert chóru „Hejnał" i inscenizacja pieśni legionowych uczenic szkoły powsz. nr 2 pod dyr. prof. Kolacza.

Wieczorem 10 bm. capstrzyk.

„Brendkarze"---awanturnicy

Z ZAWADY

Spośród kilku miejscowości na terenie gminy Rabsztyn, prym w zapijaniu się t. zw. brendką (spirytus denaturowany), trzyma wieś Zawada. Ludność tej ubogiej wsi przy każdej okazji, lub w święta, wypija b. dużo tego denaturatu, popadając następnie w szał i wywołując awantury i krwawe bijatyki. Celuje w nich młodzież, a ściślej mówiąc cała rodzina Ćwięczków.

Ostatnio sąd starościński w Olkuszu ukarał za awantury po uraczeniu się brendką czterech Ćwięczków, oraz czterech ich kompanów (Jana Nowaka, Andrzeja Woźniczko, Stanisława Woszyńskiego i Józefa Nowaka bezwzględnym aresztem od dwóch do czterech tygodni.

× **ŚWIĘTO POLICJI.** Dzisiaj o godz. 9 rano w kościele par. w Olkuszu, odbędzie się uroczyste nabożeństwo żałobne za spokój dusz poległych i zmarłych funkcjonariuszów p. p. pow. Olkuskiego.

× **NA POMOC ZIMOWĄ** dla bezrobotnych pow. Olkuskiego, niedawno powstałe olkuskie Tow. Przem. - Handlowe w Olkuszu, ofiarowało sumę zł 150.

× **KURS DLA PRZODOWNIKÓW I PRZODOWNICZEK** przysp. roln. odbędzie się w szkole rolniczej w Trzyciążu w czasie od 14 do 19 bm. wł. staraniem OTO i KR pow. Olkuskiego.

× **BRAK DENTYSTKI - POLKI.** Mieszkańcy Olkusza w dalszym ciągu narzekają na brak dentystki, lub dentysty — Polaka Lekarz dentysta, lub dentystka miała by w Olkuszu byt zapewniony, poza praktyką domową bowiem, była by zapewniona posada w szkołach średnich.

„ORZEŁ" — **„Zaczęło się w pociągu"** (z Taylorem).

Dobre drogi
— to silna Polska

Liga Drogowa w Warszawie wydała do społeczeństwa z racji 20-lecia Niepodległości następującą odezwę:

Z radością i dumą obchodzi Polska 20-lecie swej Niepodległości.

Wielkie dzieła zostały dokonane, wiele jednak pracy mamy jeszcze przed sobą.

Stan naszych dróg nie licuje z wielkością i godnością Polski. Rzucamy hasło: **Budujmy drogi!**

W ciągu najbliższych 5 lat pracą i wysiłkiem całego społeczeństwa doprowadzić musimy nasze drogi do takiego stanu, aby na 25-lecie naszej Niepodległości Polska była pokryta możliwie gęstą siecią twardych i dobrych dróg, wybudowanych dla uczczenia odzyskania Niepodległości.

Stańmy do walki z bezdrożem! **W każdej gminie, w każdej gromadzie niech powstanie Spółka Drogowa dla wybudowania drogi, ulicy lub mostu.**

Pracą, materiałem czy pieniędzmi niech każdy weźmie udział w tym wielkim dziele.

Dobre drogi — to warunek kultury, dobrobytu i potęgi Państwa.

Dobre drogi — to silna Polska.

LIGA DROGOWA

W ślady ojca-kasiarza

Zuchwały wyczyn syna przestępcy

Nieudana kradzież aparatu dźwiękowego w kinie

Syn zawodowego kasiarza, przebywającego w więzieniu **Zdzisław Cioch,** zamieszkały w Dąbrowie przy ulicy Polnej 5 poszedł w ślady swego ojca.

Obiecujący ów młodzieniec, dobrawszy sobie do towarzystwa dwóch kolegów: 15-letniego **Bolesława Wichlińskiego** z Będzina (Okrzei 82) i 19-letniego **Władysława Grzędę** z Dąbrowy (Polna 5) uplanował zuchwałą kradzież, która jednak nie udała się.

Oto w ub. środę Cioch ze swymi kolegami udał się na ostatni seans do kina „Nowości" w Będzinie. Po wyświetleniu obrazu, gdy wszyscy opuścili już lokal **kina, dobrana trójka pozostała, ukrywając się następnie na strychu.**

Gdy pogaszono już wszystkie światła i zamknięto salę, Cioch i jego towarzysze wyszli z ukrycia i udali się do kabiny operatora, gdzie **przystąpili do rozbierania aparatu dźwiękowego,** chcąc go skraść.

Podejrzane szmery, dochodzące z sali kinowej, usłyszeli lokatorzy domu, którzy zaalarmowali policję.

Przybyła wkrótce na miejsce policja zatrzymała **Wichlińskiego i Grzędę,** natomiast Ciochowi udało się zbiec.

Aresztowanych złodziejaszków przekazano do dyspozycji władz sądowych, zaś za zbiegłym Ciochem wszczęto poszukiwania.

Nieproszeni goście na weselu

pokłuli dwie osoby nożami

We wsi Grabowa, gm. Rokitno Szlacheckie, powiatu Zawierciańskiego, odbywała się zabawa weselna. Na zabawę przybyli również nieproszeni goście **Feliks Pandel i jego brat Wacław.**

W pewnej chwili między gośćmi, a innymi gośćmi, w czasie której, truzami wynikła bójka, w czasie której zostali **pokłuci nożami 25-letni Roman Nowak** i jego 13-letni brat.

Lekarz stwierdził u pobitych m. in. **przebicie opłucnych.** W stanie ciężkim rannych odwieziono do szpitala.

Pandlów policja aresztowała.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Papiery wartościowe przyjmowane przez Ubezpieczalnie

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujące kursy, według których wymienione poniżej papiery procentowe mogą być przyjmowane przez ubezpieczalnie, w okresie od dnia 1 do 30 bm., na spłaty zaległych należności z tytułu składek ubezpieczeniowych z okresu przed I.I.1935 r.: 4½% Wewnętrzna Pożyczka Państwowa kurs 74 zł, 5% Pożyczka Konwersyjna z 1924 r. 77, 4% Pożyczka Konsolidacyjna 74, 7% L. Z. Banku Gosp. Krajowego II—VII em. 93, 8% L. Z. Banku Gosp. Krajowego I em. zł-zł z 1924 r. 100, 7% Obl. Kom. Banku Gosp. Kraj. II-III em. 93, 8% Obl. Kom. Banku Gosp. Kraj. I em. zł-zł z 1924 r. 100. 7% L. Z. Państwowego Banku Rolnego 93, 8% L. Z. Państwowego Banku Rolnego 100, 4½% L. Z. Tow. Kredyt. Ziem. w W-wie V em. 69, 4½% L. Z. Tow. Kredyt. Ziem. w W-wie z 1925 r. 69, 4% L. Z. Konw. Pozn. Ziemstwa Kredytowego 60, 4½% L. Z. Pozn. Ziem. Kredyt. seria K 69, 4½% L. Z. Pozn. Ziem. Kredyt. seria L 69, 4½% L. Z. Tow. Kred. Ziem. we Lwowie (55-letnie zł 69, 5% (dawniej 8%) L. Z. Tow. Kredyt. m. Warszawy z 1933 r. 80, 5% L. Z. Tow. Kredyt. m. Warszawy stare 82 złote.

Papiery procentowe przyjmowane na spłatę zaległych składek muszą posiadać kupon bieżący. Obligacje 5% Pożyczki Konwersyjnej mogą być przyjmowane wyłącznie w odcinkach nominalnej wartości od 100 złotych.

NA CENTRALNĄ TARGOWICĘ W MYSŁOWICACH spędzono od dnia 1 bm.: wołów—10, buhai—101, krów—338, jałówek—87, świń—1202, cieląt—134, razem—1872 szt. zwierząt. Płacono w dniu 7 bm. za 1 kg żywej wagi za nierogaciznę (ceny loco targowica łącznie z kosztami handlowymi) od 0.90 do 1.20 zł.

KRONIKA ZAWIERCIA

Uroczystości niepodległościowe

W ZAWIERCIU

Społeczeństwo zawierciańskie obchodzić będzie b. uroczyście 20-lecie odzyskania Niepodległości. Program obchodu w Zawierciu przedstawia się następująco:

W dniu 11 bm. o godz. 9 rano nabożeństwo dla szkół powszechnych; godz. 9.15 zbiórka organizacyj ze sztandarami na placu T. A. Z. przy Domu Ludowym; godz. 9.30 raport i wymarsz na nabożeństwo; godz. 10 uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie złożenie wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza, wręczenie Obronie Narodowej ofiarowanych przez Stow. kupców polskich powiatu zawierciańskiego 12 rowerów i wreszcie defilada na ul. 3 Maja przed władzami. O godz. 19 uroczysta akademia w Domu Ludowym.

Komitet wzywa organizacje do stawienia się ze sztandarami na nabożeństwo, oraz apeluje o udekorowanie miasta flagami narodowymi i wzięcie przez społeczeństwo tłumnego udziału w uroczystościach.

Płyta Nieznanego Żołnierza

W MRZYGŁÓDCE

W ramach uroczystości Święta Niepodległości w Mrzygłódce zostanie poświęcona płyta Nieznanego Żołnierza w Mrzygłódce. Program uroczystości w dniu 11 bm. przedstawia się następująco: godz. 10,30 zbiórka wszystkich organizacji i społeczeństwa na rynku w Mrzygłodzie; uroczyste nabożeństwo w kościele parafialnym w Mrzygłodzie; przemarsz pod płytę Nieznanego Żołnierza w Mrzygłódce; akt poświęcenia; wpisywanie się do księgi pamiątkowej; okolicznościowe przemówienia; przemarsz do Mrzygłodu pochodem; akademia w sali ochotniczej straży pożarnej w Mrzygłodzie.

× **OFIARA.** P. Franciszek Barański z Zawiercia złożył zł 10 (dziesięć) na Stowarzyszenie pań miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Zawierciu.

× **POWIATOWY KOMITET ZIMOWEJ POMOCY W ZAWIERCIU.** Wczoraj w sali Rady powiatowej w Zawierciu odbyło się organizacyjne zebranie powiatowego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym w Zawierciu. Przewodniczącym został wybrany p. starosta mgr E. Trznadel, zastępcą dyr. Brzozowski.

× **NAGŁY ZGON.** Wczoraj rano zmarła nagle w Zawierciu na udar serca Dwojra Białogłowska, bez stałego miejsca zamieszkania

PROGRAM RADIOWY

CZWARTEK, 10 LISTOPADA

5.30 Wesoły montaż płytowy; 6.35 Gimnastyka; 6.50 Muzyka z płyt; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Muzyka z płyt; 8.00 Audycja dla szkół; 11.00 Audycja dla szkół — poranek muzyczny; 11.25 Z twórczości Romana Statkowskiego i Emila Młynarskiego; 11.57 Sygnał czasu i hejnał; 12.03 Audycja południowa; 14.00 Muzyka obiadowa; 14.50 Chwilka społeczna; 14.55 Wiadomości bieżące i giełda; 15.00 „Po 20-tu latach" — pogadanka dla młodzieży; 15.15 Muzyka obiadowa; 16.00 Dziennik południowy; 16.05 Wiadomości gospodarcze; 16.15 „Stalowa wola" — pogadanka dla młodzieży; 16.35 „Piękna nasza Polska cała" — audycja zbiorowa ze wszystkich rozgłośni P. R.; 17.35 „Z mikrofonem na ulicach Warszawy 10 listopada 1918 r." — fikcyjna transmisja; 18.05 Poradnik sportowy dla pracowników fizycznych; 18.15 Z albumu spikera; 18.25 Wiadomości sportowe; 18.30 „200 lat żołnierza polskiego" — audycja muzyczno-słowna; 19.00 Przemówienie Pana Prezydenta R. P.; 19.15 „Szlakiem Marszałka Józefa Piłsudskiego" — suita muzyczna; 20.00 Koncert muzyki polskiej; 20.40 Dziennik wieczorny; 21.00 „Wschodnie wieków": „Polska wschodzi" — audycja w oprac. Aniel. Nitschowej-Gruszeckiej; 21.30 „Capstrzyk" — audycja zbiorowa; 21.50 „Spełnione proroctwa" — audycja literacka; 22.50 „Ojczyzna — psalm" — płyty. 23.00 — Ostatnie wiadomości.

Z RUCHU WYDAWNICZEGO

JERZY BRAUN: ZAGADKA DZIEJOWA POLSKI. Próba historiozofii, Warszawa 1938 Nakł. Biblioteki Zet. Skł. gł. Gebethner i Wolff Str. 123.

Europa przeżywa wielkie przesilenie dziejowe, wynikłe z załamania się i niewystarczalności jej dotychczasowych ideałów cywilizacyjnych i struktur ustrojowych. Biała rasa stanęła przed zagadką Sfinksa: Jak rozwiązać problemat przeznaczeń ostatecznych ludzkości i związane z nim zagadnienia moralne, polityczne i socjalne naszej doby. Żyjemy w epoce panicznych poszukiwań i wielkiego krzyżowania się prądów i doktryn walczących o duszę człowieka. Sprzeczność podstawowa ideału laickiego „kultury bez Boga" i ideału religijnego, ukazującego ludzkości jej cele nadprzyrodzone, prowadzi do wstrząsów rewolucyjnych i krwawych „wojen ideologicznych".

Książka J. Brauna stawia tezę, że żaden z prądów ideowych, zmagających się dziś ze sobą na międzynarodowej arenie polityczno-socjalnej nie jest w stanie zażegnać tego chaosu i rozstroju. Nie dokona tego ani faszyzm, ani komunizm. Europa potrzebuje nowej, uniwersalnej idei, nowej kultury, opartej na odwiecznych wartościach klasycznych i chrześcijańskich, lecz wzbogaconej o nowe światła i siły duchowe. Autor sądzi, że idea ta może wyjść tylko z Polski. Twierdzenie swe popiera wszechstronną argumentacją historyczną i filozoficzną.

„Zagadką dziejową Polski" jest właśnie to jej „specjalne posłannictwo", do którego jest ona z góry predestanowaną i którego nie może wypełnić za nią żaden inny naród. Ta „misja opatrznościowa" Polski wynika zarówno z jej położenia geopolitycznego i cech pierwiastkowych psychiki plemiennej narodu, jak z całokształtu jej tysiącletniej ewolucji historycznej i z założeń ideowych polskiej myśli filozoficznej.

Nacjonalizm, katolicyzm, mesjanizm. Człowiek twórczy, heroiczny, wolą i pracą przekształcający dzieje. Uznanie prawd bezwzględnych. Powrót człowieka do Boga poprzez olbrzymi wysiłek przebudowy form ustrojowych świata. Oto są zasadnicze postulaty ideowe tej książki. Autor widzi w nich elementy polskiego poglądu na świat, którego promieniowanie ma stworzyć w Europie nowy ład moralny i polityczny.

Najzimniejsze miasto
NA ŚWIECIE

Najniższą temperaturę posiada miasteczko Werchojańsk w Związku Radzieckim. Dochodzi ona czasem do —70 stopni poniżej zera. Jest [illegible] najniższa temperatura miejscowości, — znajdujących się w okolicach podbiegunowych.

Najwyższą temperaturę ma Massaua w kolonii włoskiej Erytera nad Morzem Czerwonym.

Ciagnienie Pożyczki Inwestycyjnej

W [illegible] dniu ciągnienia 3 proc. Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej wygrane po złotych 500 padły na następujące numery:

Nr 3 Serie — 402 484 2363 2316 2087 3062 3784 4088 5105 5742 5832 7487 8732 8740 8734 8487 8289 8729 9760 9668 9022 12477 13605 14020 14102 15442 16080 16290 17139 19877 20528 21914 21567 22234.

Nr 15 Serie — 306 394 3534 3877 8703 7015 9815 9028 9139 10524 10513 11275 11343 12283 12756 13542 13460 13148 14497 14606 14347 15788 16251 16086 16877 17515 18653 18832 19854 19411 20987 21085 21124 21048 22119.

Nr 24 Serie — 1014 2268 3026 3119 4787 5761 5399 6556 6407 6312 6958 7266 7941 8180 9737 11167 11387 14649 15362 16104 17895 17228 17916 18195 18613 18099 18103 19666 19594 20745 2021 21744 21456 21428 21230.

Nr 30 Serie — 764 754 365 1240 2406 3069 4883 5595 5772 6346 6602 8158 8967 9525 11698 11239 12477 13518 13912 13789 14545 15895 15958 16299 17705 17150 18178 18793 19253 19410 21200 21589 22649 22164 22953 22240.

Nr 31 Serie — 619 1256 2853 2378 3532 3195 4872 4601 5197 6321 6696 7569 7504 7473 8156 10099 10697 10758 11189 11217 12900 12847 12979 12917 13396 13550 14238 15844 16102 18601 19740 19400 19562 21285 22460.

Nr 32 Serie — 2149 2778 8174 8069 5641 6605 7585 7029 7769 8213 9688 9975 10448 10169 10837 11789 12549 12529 13058 18796 13107 15056 18286 18710 20826 20089 21531 22958 22509.

Nr 40 Serie — 380 855 284 956 1185 1290 1880 1892 2095 2811 2502 2576 3427 3421 3691 3937 3222 3733 4745 4066 5995 5910 6682 6648 7144 7135 7898 7385 8915 8810 9452 9603 10650 10244 10984 11194 12758 12298 12748 13738 13267 14091 14004 14042 15783 15069 15965 16404 16079 16235 17957 17672 17556 17246 17741 18599 18519 19056 19217 19310 19372 19505 20343 20365 20421 21428 21855 22596 22537.

Nr 43 Serie — 652 677 2160 3792 5942 5256 5260 6979 8889 8911 8028 9929 9291 9658 9619 9383 9054 9146 9021 11037 11458 12832 12925 12400 13495 13504 13873 14986 14491 15451 16541 19083 20866 20099 21794.

Nr 47 Sesie — 1251 1332 2085 2099 2070 3475 3441 3031 5548 5252 6155 7244 7400 7311 8812 8864 8191 9441 10728 10184 11561 11960 11931 11793 13561 15874 17270 17029 18940 18001 18578 20906 20272 21146 22024.

Radio w dniu Święta Niepodległości

Dwudziesta rocznica Niepodległości Polski obchodzona jest uroczyście w całym państwie. Program Polskiego Radia nosi również charakter związany z powagą i nastrojem tego święta. Programy oprócz przemówień dostojników Państwa i transmisyj z uroczystości Dwudziestolecia zawierają audycje specjalnie opracowane na dzień 11 listopada.

PRZEMÓWIENIE P. PREZYDENTA R. P.

W wigilię Święta Niepodległości dn. 10 bm. o godz. 19 rozgłośnie Polskiego Radia nadadzą na całą Polskę przemówienie Pana Prezydenta R. P. prof. Ignacego Mościckiego.

TRANSMISJA UROCZYSTOŚCI

Dn. 11 bm. od godz. 8.45 do godz. 13.00 — rozgłośnie radiowe transmitować będą defilady wojsk z różnych miast Polski, poza tym nadane zostaną reportaże ze wszystkich rozgłośni o przebiegu uroczystości 11 Listopada. Transmisje te rozpocznie uroczyste nabożeństwo z Katedry św. Jana w Warszawie.

Od godziny 23.10 do godz. 23.25 transmitowana zostanie, w przerwie koncertu orkiestry wojskowej, manifestacja przyjaźni polsko-włoskiej z Turynu.

KONCERTY RADIOWE

Programy koncertów radiowych w przeddzień Święta i w dniu 11 Listopada przyniosą wyłącznie muzykę polską.

W czwartek o godz. 16.35 w audycja pt. — „Piękna nasza Polska cała" — rozbrzmiewać będą ze wszystkich rozgłośni melodie różnych dzielnic polskich. Żołnierzowi polskiemu poświęcona została muzyczno-słowna audycja o godz. 18.30, opracowana przez Stanisławę Wasylewskiego i Mariana Obsta, a zatytułowana „200 lat żołnierza polskiego".

O godz. 19.15 orkiestra i chór Polskiego Radia oraz soliści wykonają suitę Mariana Rudnickiego „Szlakiem Marszałka Józefa Piłsudskiego". Wieczorem o godz. 22.50 nadany zostanie psalm Nowowiejskiego „Ojczyzna", w wykonaniu orkiestry symfonicznej Rozgłośni poznańskiej, Zjednoczonych chórów pod dyrekcją kompozytora. O godz. 23.05 odbędzie się wielki koncert propagandowy z udziałem Ewy Bandrowskiej-Turskiej.

Piątkowe audycje rozpocznie pieśń „Bogurodzica" oraz Hymn Narodowy. O godz. 7.15 program zawiera audycję muzyczną, która obejmie piosenki żołnierskie „od Mazurka Dąbrowskiego do Pierwszej Brygady". Żołnierzowi poświęcona jest również o godz. 14.30 audycja zatytułowana „Wojsko polskie w pieśni ludowej". O godz. 16.00 program zapowiada wielki koncert rozrywkowy „Dzień wolności — dzień radości", w wykonaniu zwiększonej orkiestry Dzierżanowskiego, chóru Zaremby oraz solistów, Wandy Wermińskiej, J. Klimaszewskiego, oraz Mariusza Mieszyńskiego i Henryka Ładosza.

O godz. 20.00 transmituje Polskie Radio z Filharmonii Warszawskiej uroczysty koncert.

Najszerszy most
NA ŚWIECIE

Parlament duński uchwalił projekty budowy kilku mostów, które mają połączyć Jutlandię z wyspą Seeland i Funen. Pierwszy z tych mostów, który będzie przerzucony nad przesmykiem, dzielącym Jutlandię od Seeland, mierzyć 1 kilometr szerokości. Będzie to za tym najszerszy most, jaki istnieje na świecie.

Prace nad budową tego mostu będą prowadzone pod nadzorem inżyniera amerykańskiego, Fields, który wybudował najdłuższy most na świecie, a mianowicie most w San Francisco, nad Oakland. W Danii spodziewają się, że budowa mostu będzie ukończona już w przyszłym roku. Z istnieniem nowego mostu łączą nadzieje na duży wzrost ruchu tyrystycznego i ożywienie w komunikacji towarowej.

O. SOYKA

Karty i Miłość

Adaptacja autoryzowana
EUGENIUSZA BAŁUCKIEGO

50)

— W tył! — krzyknął. — Oprzeć się mocno nogami!

Otrzycki usłyszał jego głos i wykonał podświadomie rozkaz.

Prawie jednocześnie rozległ się ogłuszający trzask, przód samochodu podskoczył wysoko, maszyna wydała jęk metaliczny, nad głową przeleciały ze świstem jakieś drzazgi i odłamki. Wehlen-Bojemski uruchomił hamulce i zatrzymał samochód o kilka kroków przed miejscem wypadku, na którym teraz leżała bezkształtna kupa desek.

Wysiadł i, w towarzystwie Otrzyckiego udał się do chłopa, który zaniemówił z przerażenia, stojąc ciągle przy drżącym koniu.

Samochód rozbił wóz i przejechał się po jego szczątkach; tylko koła ocalały.

Wehlen-Bojemski spojrzał.

— Całe szczęście, że to było takie próchno. Jedynie to nas uratowało. — Wyjął z portfelu parę banknotów i rzucił woźnicy. — Za to będziecie mogli sobie kupić dwa wozy i znacznie lepsze. Gdzie wytresowaliście tak pięknie swoją kobyłę?

Chłop patrzył bezmyślnie na banknoty i ciągle nic nie mówił.

Samochód był bardzo nieznacznie uszkodzony. Wkrótce jechali z powrotem do miasta. Otrzycki oddychał częściej, niż zwykle, był trochę zarumieniony i miał osobliwie błyszczące oczy.

— Dzielnie pan się zachował — rzekł Wehlen-Bojemski. — Nie bał się pan?

— Ani trochę. Podziwiam pańską przytomność umysłu, bo ja po fakcie zrozumiałem, że każde inne pociągnięcie skończyłoby się dla nas katastrofą. Ale to było wprost bajeczne!

— Rzecz gustu, a raczej przesada, kochany panie — uśmiechnął się Wehlen-Bojemski. — Osobiście nic nie widzę w tym pięknego: spróchniały wóz, płochliwy koń i dobrze zbudowany samochód. Oto wszystko.

— Jestem innego zdania. Był to moment bardzo niebezpieczny, a dla mnie ma dużo uroku każde niebezpieczeństwo — po chwili dodał: — Zdaje się, że w pańskim życiu silnych wrażeń nigdy nie brakowało. Zazdroszczę panu.

— Inni ludzie odżywają się o takim życiu z pogardą i z nienawiścią.

— Co oni rozumieją! Uważam, że cała rozkosz życia jest w walce, w posiadaniu najwyższej odwagi, która pozwala człowiekowi robić tylko to, co chce.

— Nie wiem., Był czas kiedyś, że myślałem o czymś podobnym, ale to już minęło, ulotniło się z pamięci..

Mówił zmęczonym głosem, patrząc w przestrzeń.

Otrzycki doznał niejasnego uczucia bólu.

— Proszę pozdrowić pannę Norę — rzekł na pożegnanie Wehlen-Bojemski. — Mam wrażenie, że jej nie trzeba mówić o naszej dzisiejszej przygodzie.

— Oczywiście! Pan może być spokojny, nie powiem.

VIII.

Nora Otrzycka otrzymała list:

„Gra jest skończona. Karciarz znikł. Zdaje się, że ostatnio zażądałem za wiele od szczęścia. W każdym razie jestem wdzięczny tej zuchwałości, gdyż dzięki niej zrozumiałem, na jaką niepewną drogę chciałem Panią sprowadzić. Przyrzekam, że tego nigdy nie będzie.

Tak lub inaczej zmiana musiała nastąpić i przy tym zasadnicza. Zaofiarowałem Pani dobrobyt względnie dostatnie życie sfery średnio mieszczańskiej. Niestety, pierwsze się stało nieosiągalne.

(C. d. n.)

TRIUMFALNY WJAZD REG. HORTHY'EGO NA ODZYSKANE PRZEZ WĘGRY ZIEMIE
Na zdjęciu moment uroczystego wkroczenia armii węgierskiej z regentem Horthy'm na czele do miasta Komarno, zwróconego Węgrom przez Czechosłowację.

SPORT

ZMIANA W SKŁADZIE DRUŻYNY PRZECIW NIEMCOM

W bokserskiej reprezentacji Polski na mecz z Niemcami, który rozegrany zostanie w nadchodzącą niedzielę we Wrocławiu, nastąpiła zmiana w wadze lekkiej. W kategorii tej zamiast Kowalskiego wystąpi Woźniakiewicz, który początkowo wyznaczony był na mecz przeciwko Łotwie. Woźniakiewicza w tym ostatnim spotkaniu zastąpi bokser Okęcie Kozłowski.

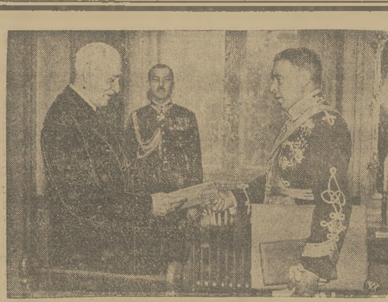
WYJAZD PIŁKARZY DO IRLANDII

Wczoraj w środę o godz. 22.15 wyjechała z Warszawy polska reprezentacja piłkarska, udając się do Dublina na mecz z Irlandią 13 bm. W skład drużyny wchodzi 15 graczy. Kierownikiem drużyny jest inż. Przeworski. Zarząd PZPN zgodził się na propozycję związku irlandzkiego, który prosił, aby gracze polscy dla orientacji widzów mieli na koszulkach kolejne numery.

GIMNASTYKA ZDROWOTNA DLA PAŃ

Miejski Komitet WF i PW w Sosnowcu organizuje dla pań gimnastykę zdrowotną, która będzie odbywała się w Domu Społecznym przy ulicy Żytniej 10. Gimnastykę prowadzić będzie instruktorka Miejskiego Komitetu WF i PW.

Zgłoszenia kierować do Komendy PW Sosnowiec, ul. Aleja Mireckiego 4 (stadion PW) nr tel. 61345, w godzinach 16—17 w poniedziałki, środy i czwartki.

NAJWYŻSZE ODZNACZENIE ESTOŃSKIE DLA PANA PREZYDENTA R. P.
Dnia 8 bm. na Zamku Królewskim w Warszawie Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął p. Hansa Markusa, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki Estońskiej w Warszawie i generała brygady Gustawa Jensena, inspektora kawalerii i generalnego adiutanta Prezydenta Republiki Estońskiej, w obecności szefa gabinetu wojskowego Prezydenta R. P. gen. Schally'ego i p. o. dyrektora protokółu dyplomatycznego Łubieńskiego. Generał Jensen wręczył Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej specjalną wielką wstęgę orderu Białej Gwiazdy z łańcuchem — najwyższe odznaczenie estońskie, nadane Panu Prezydentowi R. P. przez Prezydenta Paetsa. Na zdjęciu moment wręczenia Panu Prezydentowi R. P. przez gen. Jensena wielkiej wstęgi estońskiego orderu Białej Gwiazdy z łańcuchem.

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4 Tel. 61064. Skrytka pocztowa 62. Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 61073
Redakcja [illegible] nieczynny przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 7.
Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 1 zł.; w tekście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłoszenia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt 70 mm: w niedzielę i święta 25% drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca Administracja nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA. Po 10 wyrazów w każdem kosztuja
30 drobnych ogł. 28 zł.
20 drobnych ogł. 15.00 zł.
10 drobnych ogł. 7.00 zł.
5 drobnych ogł. 4.00 zł.
Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 gr.

Oddziały „Kurjera Zachodniego”: BĘDZIN, ulica Małachowskiego 1 — DĄBROWA, Sobieskiego, róg 3 Maja, tel. 68.302, p. J. Goralski. GRODZIEC, Kiosk p. Laczyńskiego. WOJKOWICE KOM., kiosk p. Jaskowskiego. ŁAZY, Wł. Jaworski. OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszewskiego. STRZEMIESZYCE, księgarnia W. Bagińskiej. ZAWIERCIE, 3 Maja 29. ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupy. ŻARKI, Fr. Cacon. MYSZKÓW, kiosk St. Jaworski. PILICA, Rynek, Jaworski. — CZELADŹ, Wieczorkowa, Staszica 27. — KAZIMIERZ-PORĄBKA, ul. Wiejska 13, Leon Mączka.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO” W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRZYŻEWSKI